

Vuosiluokka 5

Sisältötavoitteet	Yleinen historia	Suomen historia	Oulun seudun historia	Aihekokonaisuus
<p>Omat juuret ja historiallinen tieto</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ oman perheen tai kotiseudun historia ▪ muistelujen, kirjoitusten, esineiden, kuvien ja rakennetun ympäristön merkityksien tulkitseminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Mitä historia on? • Historian lähteet? • Historian aputieteet: • arkeologia 	<ul style="list-style-type: none"> • Oma suku ja kotiseutu • Kaupunki- ja maalaiselämää • Mahdollisesti vierailu Turkansaareissa tai Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseossa 	<ul style="list-style-type: none"> • Purjelaivat, tervanpoltto • Elämää jollakin vuosikymmenellä, esim. 1930-luvulla 	<p>Ihmisenä kasvamisen Vertailu menneen ajan samanikäisen nuoren elämään. Millaisia eroja ja yhtäläisyyksiä koulussa, kotona, ajankäytössä. Millaisia ongelmia sen ajan nuoren piti ennen voittaa, entä nyt?</p>
<p>Esihistoriallinen aika ja ensimmäiset korkeakulttuurit</p> <ul style="list-style-type: none"> • kivikauden ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset pronssin ja raudan keksimisen seurauksena • maanviljelyn aloittamisen, valtioiden synnyn ja kirjoitustaidon keksimisen vaikutukset ihmisten elämään 	<ul style="list-style-type: none"> • Ihmisen synty • Aika ennen kirjoitustaitoa • Kaksoisvirtainmaa • Egypti • maanviljelyn ”keksiminen”, kaupunkien ja valtioiden synty • ”Sivistys”, kirjoitustaito 	<ul style="list-style-type: none"> • Suomen asuttaminen • Elämää ja kauppaa muinaisaikoina • Pyyntikulttuurista • maanviljelykseen 	<ul style="list-style-type: none"> • Kivikautiset löydöt • Mahdollinen vierailu Kierikkikeskukseen 	
<p>Eurooppalaisen sivilisaation synty</p> <ul style="list-style-type: none"> • antiikin Ateenan ja Rooman yhteiskunta ja kulttuuri • antiikin heijastuminen tähän päivään 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunkivaltiot • Ilias ja Odysseia • Ateena ja demokratia • Persialaissodat • Peloponnesolaissota • Aleksanteri Suuri • Rooma – antiikin suurvalta • Kansainvaellukset • Uskonnot, tieteet, taiteet, urheilu 	<ul style="list-style-type: none"> • Asutuksen leviäminen • Suomessa 		

Keskiaika <ul style="list-style-type: none"> uskontojen vaikutukset ihmisten elämään ja ihmisten eriarvoinen yhteiskunnallinen asema Suomen liittäminen osaksi Ruotsia 	<ul style="list-style-type: none"> Kuninkaiden ja paavien Eurooppa Islamilainen maailma Suomi liitetään Ruotsiin Suomi osana Ruotsia 	<ul style="list-style-type: none"> Viikingit Kristinuskon tulo Suomeen ja sen vaikutukset Ristiretket Katolinen kirkko ja koulu Kirkko ja koulu Säädöt Oikeusjärjestelmä 	<ul style="list-style-type: none"> Oulu keskiajalla 	Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys <ul style="list-style-type: none"> Millainen erottava ja yhdistävä tekijä uskonto on ollut ja on?
---	--	---	--	---

Vuosiluokka 6

Syvennetään jo aikaisemmin opittua. Tavoitteena on syventää historian ymmärtämistä lähiympäristöä laajempiin historiallisiin kokonaisuuksiin. Muutoksen ja jatkuvuuden tunnistaminen eri kulttuureissa ja eri aikakausina nousee esille. Lisäksi on tavoitteena oppia etsimään syytä keskeisille historian tapahtumille. Oppilas kykenee erottamaan entistä paremmin toisistaan lähteen ja siitä tehdyn tulkinnan. Hän ymmärtää myös, että historian tapahtumia voidaan tulkita eri tavoilla. Tavoittelemisen arvoisena pidetään kykyä eläytyä menneen ajan ihmisten elämään.

Sisältötavoitteet	Yleinen historia	Suomen historia	Oulun seudun historia	Aihekokonaisuus
Uuden ajan murros <ul style="list-style-type: none"> eurooppalaisen ihmisen maailmankuvan ja arvojen muutokset keskiajan ja uuden ajan taitteessa: renessanssi taiteessa, reformaatio uskonnossa, maailmankuvan avartuminen tieteessä 	<ul style="list-style-type: none"> löytöretket renessanssi tähtitiede perinteiset käsitykset murtuvat uskonpuhdistus keksinnöt 	<ul style="list-style-type: none"> yritys Pohjolan yhdistämiseksi uskonpuhdistus Mikael Agricola ja suomen kieli 	<ul style="list-style-type: none"> elämää Oulussa 	Ihminen ja teknologia <ul style="list-style-type: none"> Millä tavalla uusi tieteellinen ajattelutapa ja keksinnöt muuttivat ihmisten arkipäivää? Miten 1500–1600 luvun keksinnöt ovat rinnastettavissa nykypäivän keksintöihin?
Suomi Ruotsin valtakunnan osana <ul style="list-style-type: none"> suomalaisten elämä kuninkaan alamaisina ja suurvallan asukkaina suomalaisen kulttuurin muotoutuminen 		<ul style="list-style-type: none"> Kustaa Vaasa Ruotsin suurvalta-aika Pietari Brahen toiminta Suomessa Kalevala 	<ul style="list-style-type: none"> tervan poltto Oulun ympäristössä elämää terva-ajan Oulussa laivanrakennus Oulussa Oulu kauppapaikkana Oulusta kaupunki 	

<ul style="list-style-type: none"> • Vapauden aate voittaa alaa • Ranskan suuren vallankumouksen vaikutukset 	<ul style="list-style-type: none"> • vuosi 1789 • kenraali Korsikasta • ihmisoikeuksien julistus • tasavalta 		<ul style="list-style-type: none"> • Oulu 1700-luvun lopussa • Oulu ulkopuolisen silmin vuonna 1799: Acerbi 	Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys <ul style="list-style-type: none"> • Millainen on nykyinen YK:n ihmisoikeuksien julistus? Missä päin maailmaa se toteutuu, missä ei?
---	--	--	---	--

Lisäksi 6. luokalla toteutetaan yksi seuraavista teemoista, jonka kehitystä tarkastellaan esihistorialliselta ajalta 1800-luvulle saakka:

- jokin Euroopan ulkopuolinen korkeakulttuuri
- kaupankäynnin kehitys
- kulttuurin kehitys
- liikkumis- ja kuljetusvälineiden kehitys
- väestössä tapahtuneet muutokset.

Vuosiluokka 7

Käsiteltävät aihealueet liittyvät Suomen ja maailman historiaan 1800- ja 1900-luvulla. Tavoitteena on syventää ja laajentaa oppilaan sekä historian sisältöjen että rakenteiden oppimista. Historiallisen tiedon hankkiminen ja erilaisten lähteiden käyttäminen ja vertailu ja niiden pohjalta johtopäätösten tekeminen korostuvat. Oppilas osaa yhä paremmin selittää historiallisten tapahtumien syy- ja seuraussuhteita, luomaan omia perusteltuja käsityksiään ja arvioimaan niitä.

Sisältötavoitteet	Yleinen historia	Suomen historia	Oulun seudun historia	Aihekokonaisuus
Elämää 1800-luvulla ja kansallisuusaate <ul style="list-style-type: none"> • Elämää 1800-luvun Suomessa • 1800-luvun alun keskeiset valtiolliset muutokset ja kansallisuusaatteen vaikutukset Euroopassa • kulttuuri kansallisuusaatteen heijastajana Suomessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Napoleonin aika ja merkitys Euroopassa • kansallisuusaatteen vaikutukset Euroopassa, erityisesti Saksassa ja Itävalta-Unkarissa • konservatismi ja liberalismi 	<ul style="list-style-type: none"> • kansallisuusaate ja suomalaiset merkkimiehet. Sääty-yhteiskunta. • Suomen sota. Syyt ja seuraukset. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oulu Suomen sodassa. • kansalliset herättäjät ja Oulu. • Oulun palot ja kehitys kaupunkina 	Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys <ul style="list-style-type: none"> • Nykypäivän nationalistisia ilmiöitä Suomessa ja muualla maailmassa. Vertailu 1800-lukuun.
<ul style="list-style-type: none"> • Teollinen vallankumous • teollistuminen ja sen vaikutukset ihmisten elämään • kaupungistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • teollistuva Englanti • teollistumisen yhteiskunnalliset seuraukset 1800-luvulla • työväestö ja sosialismi 	<ul style="list-style-type: none"> • metsäteollisuuden synty ja kehitys Suomessa sekä vaikutukset yhteiskuntaan • muuttoliike ja kaupungistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • tervasta puunjalostukseen Oulussa 	Teknologia ja ihminen <ul style="list-style-type: none"> • keksintöjen vaikutus ihmisen hyvinvointiin eri aikoina (esim. saippua, auto, rokotteet)

<p>Murrosten aika Suomessa</p> <ul style="list-style-type: none"> • sääty-yhteiskunnan mureneminen • Suomen venäläistäminen ja sen vastustus 	<ul style="list-style-type: none"> • romantiikka ja realismi Euroopasta Pohjoismaihin ja Suomeen 	<ul style="list-style-type: none"> • väestörakenteen kehitys, maalaisväestön elämän murros, siirtolaisuus • kansallisen identiteetin kehittyminen: kielikysymys, koululaitos, oma raha • suomenkielinen lehdistö ja oma sotaväki • sortokaudet: syyt ja seuraukset • eduskuntaudistus 1906 	<ul style="list-style-type: none"> • kulttuurimurros Oulussa; koululaitoksen kehitys, Sara Wacklin • oululaisia mielialoja ja toimintaa sortokausien aikana 	<p>Ihmisenä kasvaminen ja Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suomen kansalaisen vaikutusmahdollisuudet eri aikoina, kotikunnassa ja valtakunnan politiikassa
<p>Suurvaltojen kilpailusta ensimmäiseen maailmansotaan seurauksineen</p> <ul style="list-style-type: none"> • imperialismi ja sen vaikutukset Euroopan suurvalloille ja siirtomaille • ensimmäinen maailmansota, sen syyt ja seuraukset • Venäjän keisarikunnan luhistumisen syyt ja vuoden 1917 vallankumoukset 	<ul style="list-style-type: none"> • Euroopan, Aasian ja Amerikan valtioiden kehitys 1800-luvulla • imperialismien syyt ja seuraukset Aasiassa • Euroopan valtioiden ristiriidat • ensimmäisen maailmansodan seuraukset, Kansainliitto • Venäjä 1900-luvun alussa, vallankumoukset ja niiden seuraukset 	<ul style="list-style-type: none"> • imperialismien vaikutukset Suomeen: Krimin sota, Venäjän–Japanin sota. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oolannin sota 	<p>Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys</p> <ul style="list-style-type: none"> • imperialismien toteuttamisen mahdollisuudet eri maanosissa. • kulttuurierot

Lisäksi 7. luokalla toteutetaan yksi seuraavista teemoista, jonka kehitystä tarkastellaan 1800-luvulta nykyaikaan saakka:

- Euroopan hajaannuksesta sen yhdistymiseen
- kulttuurin kehitys
- tasa-arvoisuuden kehitys
- teknologian kehitys, esimerkiksi liikkumis- ja kuljetusvälineiden kehitys
- Yhdysvaltojen tai Venäjän kehitys.

Vuosiluokka 8

Käsiteltävät aihealueet liittyvät Suomen ja maailman historiaan 1900- ja 2000-luvulla. Oppilas oppii selittämään ihmisen toiminnan tarkoitusperiä ja vaikutuksia ja pyrkii tulevaisuuden vaihtoehtojen arviointiin historiallista muutosta koskevien tietojensa perusteella. Kyky sijoittaa historian tapahtumat kronologiseen järjestykseen syvenee, ja oppilas pystyy lukemaan erilaisia lähteitä ja tulkitsemaan niitä.

Sisältötavoitteet	Yleinen historia	Suomen historia	Oulun seudun historia	Aihekokonaisuus
<ul style="list-style-type: none"> Suomen itsenäistyminen ja sisällissota 		<ul style="list-style-type: none"> suomalainen yhteiskunta vuosisadan vaihteessa: kansakunnan kahtiajako itsenäisyysjulistus ja sen tunnustaminen kansalaissota ja sen yhteiskunnalliset seuraukset, hallitusmuoto poliittiset suhteet naapurivaltioihin 	<ul style="list-style-type: none"> kansalaissota Oulussa: tapahtumat ja seuraukset (Raatin vankileiri) 	<p>Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, ihmisenä kasvaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> vähemmistöjen asema kriisien aikana (esim. kansalaissota ja 1990-luvun kriisit, vertailu)
<p>Laman ja totalitarismin aika</p> <ul style="list-style-type: none"> maailmantalouden romahtaminen ja sen vaikutukset Eurooppaan elämää demokratioissa ja diktatuureissa 	<ul style="list-style-type: none"> Weimarin tasavallan heikkous: syyt ja seuraukset Euroopassa USA:n talous ja pörssiromahdus ja sen taloudelliset ja poliittiset seuraukset demokratian kriisi Baltian maissa Euroopan merkittävimmät diktatuurit: Neuvostoliitto, Italia ja Saksa, syyt ja seuraukset 	<ul style="list-style-type: none"> talouden nousu ja romahdus suomessa 1920-luvulla tekniikan ja teollisuuden kehitys suomessa 1930-luvulla demokratian vakiintuminen suomessa: puolueolot ja poliittiset ääri-ilmiot (Lapuan liike) kansallinen eheytyminen Suomessa: uusia lakeja, punamultahallitus, urheilumenestys 	<ul style="list-style-type: none"> Oulun teollistuminen ja kasvu maailmansotien välisenä aikana 	<p>Ihmisenä kasvaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Euroopan uudet valtiot ja niissä demokratian voitot ja tappiot.
<p>Toisen maailmansodan aika</p> <ul style="list-style-type: none"> toinen maailmansota, sen syyt ja seuraukset Suomi toisessa maailmansodassa ja sodasta selviäminen 	<ul style="list-style-type: none"> poliittisen diplomatian heikkous vuosina 1935-39, sodan taustatekijät sodan keskeiset tapahtumat ja Saksan ja Japanin tappio. totaalinen sota, keskitysleirit atomiase sodan poliittiset seuraukset, YK:n perustaminen, tehtävät ja merkitys. 	<ul style="list-style-type: none"> talvisotaan johtanut kehitys; Suomi suurvaltojen välissä talvisota, välirauhan aika, jatkosota Moskovan rauha v. 1944 ja rauhanehtojen täyttäminen Suomen uusi ulkopolitiikka: suhteet Neuvostoliittoon, kotirintama sotien aikana: säännöstely, evakuoinnit 	<ul style="list-style-type: none"> Oulu sodassa: pommitukset, saksalaiset Oulussa, Lapin sota ja Oulu 	<p>Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, ihmisenä kasvaminen, ihminen ja teknologia</p> <ul style="list-style-type: none"> lapset sodan jaloissa kansalaissodassa ja I ja II maailmansodassa rauhanliikkeen vaiheet YK:n

				perustamiseen saakka
Suomi 1950-luvulta nykypäivään <ul style="list-style-type: none"> • elinkeinorakenteen muutos ja sen vaikutukset ihmisten elämään • suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen 		<ul style="list-style-type: none"> • sotakorvausten maksaminen: teollisuuden monipuolinen kehitys • kansallisen identiteetin löytäminen: säännöstely päättyy, Helsingin olympialaiset • Paasikiven–Kekkonen ajan poliittinen kehitys: puolueiden valtakamppailu, suhteet itään ja länteen, puolueettomuus ja rooli YK:ssa • kaupungistuminen, elinkeinorakenteen muuttuminen, teknologian läpimurto • yhteiskunnallisen ja poliittisen ilmapiirin muutos: naispresidentti, Neuvostoliiton hajoaminen, jäsenyys EU:ssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Oulusta merkittävä yliopisto-, teollisuus-, ja teknologiakeskus 	Ihmisenä kasvaminen, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys <ul style="list-style-type: none"> • vanhemmat ja isovanhemmat • suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentajina ja tiedon välittäjinä nuorille.
Idän ja lännen ristiriidoista etelän ja pohjoisen vastakkainasetteluun <ul style="list-style-type: none"> • kylmä sota • maailman jakautuminen köyhiin ja rikkaisiin valtioihin ja siitä aiheutuvat ongelmat. 	<ul style="list-style-type: none"> • suurvallat ja poliittisten järjestelmien vastakkaisuus sodan jälkeen • kylmän sodan syyt ja vaikutukset • Saksan kahtiajako ja uudelleen yhdistyminen • asevarustelusta aseiden riisuntaan • Neuvostoliiton hajoaminen ja sen seuraukset • Afrikan valtioiden itsenäistyminen ja poliittinen kehitys • Aasian johtavien valtioiden 	<ul style="list-style-type: none"> • Suomi suurvaltasuhteiden kehittäjänä • Suomi ja kolmas maailma, kehitysapu, pakolaiset 		Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, viestintä ja mediataito <ul style="list-style-type: none"> • joukkoviestimien poliittisen ja yhteiskunnallisen tilanteen esittäjinä ja kuvaajina (mediavertailua)

	<p>poliittinen ja yhteiskunnallinen kehitys</p> <ul style="list-style-type: none"> teollistuneiden länsimaiden ja kolmannen maailman erilaisuus 			
<p>Elämää 1900-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa</p> <ul style="list-style-type: none"> länsimaisen kulutusyhteiskunnan synty ja sen vaikutukset ihmisten elämään ja ympäristöön tiedonvälityksen kehitys 	<ul style="list-style-type: none"> muutos maatalousyhteisöstä jälkiteolliseen kulutusyhteiskuntaan maailman kulttuurien yhdenmukaistuminen ja kansallinen perinne: tiedonvälityksen ja median merkityksen muuttuminen ympäristöarvojen korostuminen: valtioiden ja green peacen toiminta erilaisten arvomaailmojen kohtaaminen: uskonnolliset ja muut ääriliikkeet ihmiskunnan yhteiset oikeudet ja velvollisuudet : kansainväliset järjestöt ja valtioiden merkitys 			<p>Ihmisenä kasvaminen, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta, viestintä ja mediataito</p> <ul style="list-style-type: none"> ympäristöarvot historian eri aikoina sanomalehtien muuttuminen 1900-luvulla, Kaleva-lehti

Lisäksi 8. luokalla toteutetaan yksi seuraavista teemoista, jonka kehitystä tarkastellaan 1800-luvulta nykyaikaan saakka:

- Euroopan hajaannuksesta sen yhdistymiseen
- kulttuurin kehitys
- tasa-arvoisuuden kehitys
- teknologian kehitys esimerkiksi liikumis- ja kuljetusvälineiden kehitys
- Yhdysvaltojen tai Venäjän kehitys.